

Handläggare

Jenny Andersson

Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Vård- och omsorgsförvaltningen

Uppdrag angående gemensam översyn tillsammans med socialförvaltningen, gällande socialpsykiatri

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att:

1. godkänna rapporten, daterad 2025-04-17
2. uppdra till förvaltningen att tillsammans med socialförvaltningen genomföra en fördjupad utredning om boendeformen för Enberga samsjuklighetsboende med utgångspunkt i målgruppens behov
3. uppdra till förvaltningen att tillsammans med socialförvaltningen genomföra en fördjupad utredning om en gemensam myndighetsutövning av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) med utgångspunkt i risk- och konsekvensanalyser av målgruppens behov, organisation och ekonomi
4. vård- och omsorgsförvaltningen återrappporterar på vård- och omsorgsnämndens sammanträde i november 2025.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden gav förvaltningarna i uppdrag i november 2024 att genomföra en översyn av socialpsykiatri och stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller samsjuklighet. Ärendet ska återredovisas till nämnderna i maj 2025.

Idag finns ansvaret för biståndsbedömning och verkställighet avseende personer med psykisk funktionsnedsättning inom vård- och omsorgsnämndens reglemente. Ansvaret för personer med missbruk och beroende finns inom socialnämnden. Socialnämnden ansvarar även för vuxna personer som söker stöd och insatser men som inte kvalificerar sig för insatser inom socialpsykiatri. En samverkan finns etablerad mellan förvaltningarna som används i syfte att samordna insatser för den enskilde. Samverkan bedöms fungera väl. Den fördelning av ansvar som finns idag innebär dock för vissa medborgare att dennes ärende handläggs vid de båda förvaltningarna.

Översynen ska fokusera på;

- Kvalitet och innehåll i de insatser som erbjuds för personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller samsjuklighet
- Hur förbereder sig kommunen inför ett eventuellt huvudmannaskifte avseende vården för personer med samsjuklighet?
- Organisatorisk tillhörighet för hela eller delar av socialpsykiatri

Ärendets beredning

Översynen har letts av utvecklare på socialförvaltningen och socialt ansvarig samordnare (SAS) på vård- och omsorgsförvaltningen.

Förvaltningschefer, verksamhetschefer och avdelningschef/resultatenhetschef har utgjort styrgrupp för översynen.

Medarbetare från båda förvaltningarna har varit delaktiga i referensgruppen som tillsatts för uppdraget och som intervjuades vid verksamhetsbesök. RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa) har ingått i referensgruppen, delar av styrelsen har intervjuats samt delgett erfarenheter från sina medlemmar genom skriftlig dokumentation.

Kommunala tillgänglighetsrådet har även fått information om översynen vid rådets sammanträde i april.

Utöver verksamhetsbesök och avstämningar med referensgruppen har omvärldsbevakning genomförts vilket inkluderat digitala studiebesök till ett flertal kommuner.

Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden fick i februari 2025 en delrapport om hur arbetet utvecklades.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller samsjuklighet har ofta många olika kontakter för att få stöd i tillvaron. Resultatet av översynen synliggör ett behov av att utveckla och stärka förvaltningarnas arbete med målgruppen. Samverkan, personcentrerat arbetssätt och ökad kunskap om personer med psykisk ohälsa och missbruk är några områden som har identifierats.

Översynen har resulterat i ett antal förbättringsområden vilka förvaltningarna behöver ta ansvar för och utveckla oavsett beslut och inriktning av samsjuklighetsutredningens förslag. Förslagen presenteras och motiveras i rapporten.

De två förslag som kräver särskilda politiska beslut är fördjupad utredning av boendeformen för Enberga samsjuklighetsboende samt gemensam myndighetsutövning.

Vad gäller Enbergas boendeform är den sammantagna bedömningen att den nuvarande boendeformen inte är att rekommendera för målgruppen och att en förändring av driftsformen är nödvändig. En fördjupad utredning med grund i målgruppens behov behövs för att ta ställning till en eventuell förändring av boendeformen som utreder fler möjligheter utöver HVB-hem, exempelvis stödboende.

Utredningen föreslår även att skapa en gemensam myndighetsutövning för handläggning av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) för att skapa rättssäkert och jämlik bedömning av behov till personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller samsjuklighet. Bedömningen är att det inte är lämpligt att endast flytta de få handläggare som ansvarar för socialpsykiatri utan att en överflyttning av all myndighetsutövning från vård- och omsorgsförvaltningen till socialförvaltningen skulle innebära en ökad kvalitet, rättssäkerhet och samordning utifrån individens behov. Det sociala arbetet skulle även få ett

större fokus i handläggningen och gemensam kompetens och erfarenheter kan tillvaratas på ett ännu bättre sätt än i nuläget. Samverkan och samordning skulle gynnas och leda till positiva effekter för såväl individen som medarbetare.

Översynen har inte haft utrymme eller i uppdrag att genomföra risk- och konsekvensanalyser av förslaget varför en utredning med risk- och konsekvensanalyser, arbetsmiljö, ekonomi, ledning och styrning, gemensamma arbetssätt och värderingar som involverar fackliga representanter behöver genomföras.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen har inte haft i uppdrag att genomföra ekonomiska analyser av förslagen. Föreslås förändringar av boendeform av Enberga och gemensam myndighetsutövning behöver ekonomiska analyser och konsekvenser genomföras.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Utredningens förslag gynnar målgruppen till följd av en mer lätt tillgänglig, rättssäker och jämlik socialtjänst. Barnperspektivet beaktas särskilt i de förslag som lämnas kring samverkan mellan boendestöd och familjebehandling för att stärka stödet till hela familjen. Med stöd av kunskapsbaserad och individbaserad systematisk uppföljning säkerställs att verksamheterna arbetar utifrån bästa tillgängliga kunskap samt erbjuder stöd och insatser med beprövad erfarenhet.

Utredningen medför inga miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-05-02
- Rapport, Översyn av socialpsykiatri, 2025-04-17, VON2024/121
- Vård och omsorgsnämnden 2024-10-23, paragraf 152

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Mikael Gustavsson Roxell, tf förvaltningschef
- Kerstin Giertha, tf verksamhetschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Tf förvaltningschef, för åtgärd
- Ansvarig handläggare, för åtgärd